

PrimaDonna
SATIN LIIVIT 50€ (70€)
SINIKAARRE
Hallituskatu 25, OULU • Huhtikuu 2017
TILAA www.sinikaarrekauppa.com

Unien verkkoa kutomassa

KULTTUURI 42

KULTTUURI 46 → Käsikirjoittajan työ edelleen aliarvostettua

KULTTUURI kulttuuri@kaleva.fi, puh. 044 7995 772

Kudelmät kuljettavat unien maailmaan

/// Lumottujen sanojen näyttelykokonaisuudessa on tarinoita yli 30 teoksesta vuodesta 1947 tähän päivään.

RIITTA TAULAVUORI, TEKSTI
JUKKA-PEKKA MOILANEN, KUVAT

Ensimmäiseksi tekee mieli hie-
raista silmiään. Vanhanaikaisten
esineiden, hylättyjen unilelujen,
lukuisten verkko- ja seittiviritel-
mien sekä painajaismaisen pelot-
tavan hissien äärelle päätyntä al-
kaa epäilyttää, ollaanko tässä val-
veilla ensinkään.

Ollaanko tässä ehkä jossain hy-
vien unien Haaverannalla? Vai pe-
rät painajaisien Aaverannalla?

Hetken päästä tulija huomaa
tekstinpätkiä, joita on kirjoitettu
joko esineiden ja rakennelmien
tuntumaan kankaanpalasille tai sit-
ten suoraan esineisiin. Tekstejä tar-
kemmin tutkiessa saattaa suoras-
taan hätkähtää - jotkut näistä ovat
itsellekin tuttuja vuosien takaa!

Oulun Valvegalleriassa lauantai-
na avautuva lasten ja nuorten sana-
tataldefestivaali *Lumottujen sanojen*
näyttelykokonaisuus *Unikudelmia*
on syntynyt suomalaisen kirj-
jallisuuden unista ja unelmista.

Unikudelmia kertoo 31 suomalai-
sen kirjan tarinoita unista. Kirjoit-
ta vanhin on **Marjatta Kurennie-**
men vuonna 1947 julkaistu *Unikon*
satuja ja uusin on tässä kuussa il-
mestynyt oululaisen **Satu Alajoen**
Valon sankari.

Näyttelyä innoittaneiden kirjo-
jen joukosta löytyvät muun muas-
sa **Mauri Kunnaksen** *Yökirja*, **Eli-**

na Karjalaisen *Oppo-Nalle ja Nuk-*
ku-ukko, **Oili Tannisen** *Nunnu*,
Emmi Itärannan *Kudottujen kuji-*
en kaupunki sekä **Bo Carpelanin**
Muistan, uneksin.

-Klassikoista uutuuksiin ja lasten
kuvakirjoista aikuisten proo-
saan, luonnehtivat sanataideviik-
kojen taiteelliset johtajat **Anna**
Anttonen ja **Kati Inkala** teosten
kirjoja.

Monissa tarinoissa on esimer-
kiksi ajatus unista konkreet-
tisena kudelmalla - eli sama
ajatus, joka sisältyy sanontaan
saada unenpäästä kiinni.

-Olimme Katin kanssa käsikir-
joittaneet aiemmin *Saareen*-näyt-
telyn, missä lähtökohtana oli hy-
vin konkreettinen maisema. Miet-
timme jo silloin, että voisimme ra-
kentaa seuraavan teemanäyttely-
kokonaisuuden jostain abstraktista
ja ei-realistisesta maailmasta, **Ant-**
tonen kertoo.

-Aloimme hyvin nopeasti ja eh-
kä vähän alitajuisestikin tarttua
näihin uniaiheisiin kirjoihin, **Inka-**
la jatkaa.

Uniaiheista kirjallisuutta lukies-
saan kaksikko huomasi, että tietyt
asiat toistuvat eri teoksissa ja eri
aikoina. Monissa tarinoissa on esi-
merkiksi ajatus unista konkreetti-

senä kudelmalla - eli sama aja-
tus, joka sisältyy sanontaan saada
unenpäästä kiinni.

On myös monenlaisia unen-
tuotuja, joiden hahmot ja tarinat
kietoutuvat toisiinsa. On Nukku-
matti ja sen lisäksi ainakin **Uniko**
ja **Unenkuiskaaja** sekä uudessa
oululaisessa lastenkirjassa näiden
vasta kohta **Valve-Ville**. Yhdestä kir-
jasarjasta löytyy jopa kokonainen
nukkumattikansa.

Näyttelyä ovat tehneet eri taiteen-
alojen ammattilaiset. Näyttelyyn
kietoutuu lisäksi kattaus suoma-
laisten nykytaiteilijoiden teoksia,
joista osa on saanut inspiraationsa
näyttelyn kirjallisuudesta.

Lumottujen sanojen työryhmän
edellinen teemanäyttely, vuonna
2010 valmistunut *Saareen* osoittau-
tu melkoiseksi menestykseksi. Ou-
lusta näyttely lähti kiertämään eri
puolille maata, ja sen kiertue jatkui
viime vuoden alkuun saakka.

Myös Unikudelmia-näyttely läh-
tee kiertueelle. Alkusuksystä pie-
ni osa näyttelystä jatkuu ensin **Kii-**
mingin *Syke-talossa*. Loppuvuo-
den ajan koko näyttely on esillä
Helsingissä Annantalon taidekes-
kuksessa.

-Ensi vuoden näyttelypaikois-
ta on jo varmistunut **Kotka**, ja par-
hailaan neuvotteluja käydään
myös **Tampereen**, **Raahan** ja **Hä-**
meenlinnan kanssa, kertoo tuotta-
ja **Katri Tenetz**. ■

VASEMALLA. -Sain vapaat kädet
uniaiheisten seittien ja verkkojen
toteuttamiseen. Tulin heti ajatel-
leeksi uniseppäreitä, **Maria Littow**
kertoo. Hän on käyttänyt aiemmin
tanssiesityksissään köyristä punot-
tuja verkkoja. Nyt päämateriaali-
na on ollut paju.

OIKEALLA. **Anna Anttonen** (vas.)
ja **Kati Inkala** huomaavat joutu-
neensa painajaisihssiin. -Unessa
kaikki on mahdollista, joten sieltä
pääsee onnellisesti myös pois, kak-
sikko luottaa.

Hylätyt unilelut löysivät paikkansa Valvegalleriasta.

Unikudelmia

Alkuperäisideaa, käsikirjoitus,
näyttelysuunnittelu ja sana-
taidekasvatust materiaalit **Anna**
Anttonen ja **Kati Inkala**.

Muuta työryhmää **Heidi Kes-**
ti (näyttelysuunnittelu, visuaali-
sointi ja lavastus), **Petri Haapa-**
koski (lavastus ja lavasteraken-
taminen), **Anssi Laiho** (äänet),
Sara Ahola (piirroukset), **Jani Ii-**
väri (elektroniset tehosteet),
Tiina Paaso (tuotantoassistent-
ti, kuvataiteilija), **Katri Tenetz**
(tuottaja), **Satu Kontinen** (näyt-
telyjuliste ja -oppaan kuvitus).
Näyttely Valvegalleriassa
22.4.-16.7., vapaa pääsy.

Avajaisissa 22.4. Lumotut sanat
-sanataideviikkojen tämänvuot-
tinen kuvittaja **Satu Kontinen**
viimeistelee Unikudelmien Tähtis-
sumaa. Kahvila **Konst o. De-**
lissä on **Ville** ja **Aino Tietäväisen**
kirjakuvituksia teoksesta *Vain*
pahaa unta. 23.4. esikokkirjai-
lja **Satu Alajoen** ja kuvittaja **El-**
la Kurjen kirjanjulkistus, kaikil-
le avoin tarinatuokio sekä opas-
tettu näyttelykiertos (tarkem-
mat tiedot: www.lumotutsanat.fi,
www.unikudelmia.fi).

Näyttely on kevään 2017 Lu-
mottujen sanojen päätuotanto
ja osa Suomi 100 -juhlavuoden
ohjelmistoa. Sanataideviikkojen
jälkeen näyttelyn on tarkoitus
kiertää Suomessa 5-10 vuotta.